

Sygn. akt III AUa 262/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2015 r. w Lublinie

sprawy K. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 21 stycznia 2015 r. sygn. akt IV U 208/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 262 /15

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 stycznia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.30 i 31 ustawy z 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych odmówił K. N. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą wskazując, że u wymienionego nie stwierdzono niezdolności do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. N. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą. W uzasadnieniu powołał się na dokumentację z leczenia u specjalisty chorób płuc, kardiologa i ortopedy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że zaskarżona decyzja wydana została na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 stycznia 2014 r., która nie stwierdziła u ubezpieczonego niezdolności do pracy.

Wyrokiem z dnia 21 stycznia Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił prawo K. N. do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą od 1 listopada 2013 roku do 31 października 2015 roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

K. N. do 31 października 2013r. uprawniony był do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą. W dniu 10 października 2013r. ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z 14 listopada 2013 r. ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z 2 stycznia 2014 r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Na podstawie powyższego orzeczenia wydana została zaskarżona decyzja.

Ubezpieczony ma wykształcenie zawodowe – ślusarz. Od 29 października 1991r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W trakcie pełnienia służby – od 2 grudnia 1991r. ubezpieczony stał się częściowo niezdolny do służby wojskowej i z dniem 7 grudnia 1991r. zwolniony z odbycia dalszej służby wojskowej. Częściowa niezdolność do odbycia służby wojskowej spowodowana została m.in. przewlekłym spastycznym nieżytem oskrzeli z częstymi zaostrzeniami z miernego stopnia upośledzeniem wentylacji płuc (orzeczenie Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej we W. z 2 grudnia 1991 r. i zaświadczenie o odbytej służbie wojskowej k.4-5 akt rentowych). Powyższe schorzenie ,tj. nawracający spastyczny nieżyt oskrzeli z miernym upośledzeniem wentylacji płuc był podstawą zaliczenia ubezpieczonego do trzeciej grupy inwalidów powstałej w czasie pełnienia służby wojskowej i ustalenia prawa ubezpieczonego do renty inwalidzkiej wojskowej trzeciej grupy poczynając od 1 grudnia 1991r. Prawo do renty inwalidzkiej wojskowej, a następnie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą było przedłużane na dalsze okresy, aż do 31 października 2013 r.

W wyuczonym zawodzie ślusarza ubezpieczony pracował 2 lata przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej. W trakcie pobierania renty ubezpieczony pracował krótko przy produkcji butelek, a następnie jako kierowca i przedstawiciel handlowy. Obecnie ubezpieczony pracuje jako przedstawiciel handlowy w Zakładach (...) w J.. Ubezpieczony jeździ samochodem osobowym i zbiera zamówienia ze sklepów.

Ubezpieczony cierpi na astmę przewlekłą, nadciśnienie tętnicze i otyłość. Schorzenie kardiologiczne nie pozostaje w związku ze służbą wojskową. Na schorzenie pulmonologiczne w postaci astmy oskrzelowej ubezpieczony cierpi od dzieciństwa, ale w czasie pełnienia służby wojskowej doszło do zaostrzenia choroby w postaci upośledzenia wentylacji płuc – przez około 1,5 miesiąca ubezpieczony przebywał na Izbie Chorych. Aktualnie ubezpieczony odczuwa duszność powysiłkową, dokucza mu kaszel wilgotny. Wyniki badań spirometrycznych z 18 września 2013r., 27 listopada 2013r. i 5 marca 2014r. wykazują ciężką obturację płuc z obniżoną pojemnością życiową. Wskazują one na zaawansowaną postać choroby z zaburzeniami wentylacji, co czyni ubezpieczonego w dalszym ciągu (od 1 listopada 2013r.) częściowo niezdolnym do pracy w wyuczonym zawodzie ślusarza z uwagi na narażenie na czynniki alergogenne. Niezdolność ta pozostaje bez związku ze służbą wojskową, a przewidywany okres jej trwania to 31 października 2015r. Ubezpieczony może wykonywać lekką pracę bez narażenia na czynniki alergizujące oraz infekcje dróg oddechowych, gdyż są one czynnikiem sprzyjającym progresji choroby. W przypadku braku takich czynników może wykonywać prace kierowcy i przedstawiciela handlowego.

Sąd uznał, że odwołanie K. N. jest zasadne.

Zgodnie z art.30 ust.1 ustawy z 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2010r., Nr 101, poz.648 ze zm.) inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych

Rzeczypospolitej Polskiej, który został uznany za całkowicie lub częściowo niezdolnego do pracy, przy czym niezdolność ta powstała:

- 1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju,
- 2) w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli niezdolność do pracy jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Z kolei w myśl art. 31 w/w ustawy w zależności od przyczyny powstania całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, niezdolność ta może pozostawać w związku ze służbą wojskową albo bez związku z tą służbą. W odniesieniu do definicji niezdolności do pracy powyższa ustawa odsyła – w art.64 - do uregulowań ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak w myśl art.12 ust.1, 2 i 3 tej ostatniej ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonego wymagało ustalenia, czy u ubezpieczonego w dalszym ciągu istnieje częściowa lub całkowita niezdolność do pracy powstała w czasie pełnienia służby wojskowej. W tym celu Sąd zasięgnął opinii specjalistów z zakresu medycyny. Sporządzona na tę okoliczność opinia (wraz z opiniami uzupełniającymi) zespołu biegłych z zakresu pulmonologii i kardiologii dała podstawy do ustalenia, że ubezpieczony jest w dalszym ciągu osobą częściowo niezdolną do pracy, przy czym niezdolność ta powstała w czasie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej, ale nie pozostaje w związku z tą służbą, a przewidywany okres jej trwania to 31 października 2015 r. Z przedmiotowej opinii wynika, że ubezpieczony cierpi na schorzenie pulmonologiczne i kardiologiczne, ale przyczyną niezdolności do pracy jest jedynie schorzenie pulmonologiczne w postaci przewlekłej astmy, którego zaostrzenie pod postacią upośledzenia wentylacji płuc nastąpiło w czasie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej. W ocenie biegłego pulmonologa opartej m.in. o wyniki badań spirometrycznych schorzenie, na które cierpi ubezpieczony przybiera zaawansowaną postać i wykazuje cechy progresji. W tych okolicznościach ubezpieczony nie jest w stanie wykonywać pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami ,tj. pracy ślusarza z uwagi na występowanie przy tego rodzaju pracy narażenia na czynniki alergogenne.

Sąd wskazał, że opinia wydana została przez lekarzy specjalistów z zakresu schorzeń występujących u ubezpieczonego, a ponadto poprzedzona była analizą dokumentacji medycznej ubezpieczonego i jego badaniem. Opinia jest spójna i należyte uzasadniona. Organ rentowy zakwestionował ustalenia biegłych wskazując m.in., że ubezpieczony od szeregu lat pracuje jako kierowca i jest dopuszczany do pracy na tym stanowisku. Z ustaleń Sądu wynika, że od wielu lat ubezpieczony rzeczywiście pracuje jako kierowca – przedstawiciel handlowy. Co więcej biegły pulmonolog w uzupełniającej opinii (wydanej na skutek zastrzeżeń organu rentowego) wskazał, że o ile w pracy kierowcy nie występuje narażenie na czynniki alergogenne to ubezpieczony może taką pracę wykonywać. Należy uznać, że skoro ubezpieczony wykonuje te pracę (jest w stanie ją wykonywać) to nie wiąże się ona z czynnikami alergogennymi. Okoliczność ta nie podważa jednak ustalenia biegłego pulmonologa, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, a niezdolność ta powstała w czasie pełnienia służby wojskowej bez związku z tą służbą. Ustalenie biegłego odnosi się bowiem do kwalifikacji ubezpieczonego wynikających z wyuczonego zawodu ślusarza. W ocenie Sądu wnioski biegłego są trafne. Renta przyznawana na podstawie ustawy z 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych jest rentą z tytułu niezdolności do pracy powstałej - w przypadku inwalidy wojskowego – w czasie odbywania służby wojskowej, a zatem uzasadnione jest odnoszenie utraty zdolności do wykonywania pracy do kwalifikacji posiadanych przez osobę ubiegającą się o taką rentę właśnie w chwili odbywania służby wojskowej. W okolicznościach niniejszej sprawy ubezpieczony odbywając zasadniczą służbę wojskową posiadał wyuczony zawód ślusarza. Na skutek zaostrzenia choroby pulmonologicznej w trakcie tej służby utracił możliwość wykonywania tej pracy i stan taki trwa do chwili obecnej. Okoliczność, że w trakcie pobierania renty ubezpieczony podjął pracę kierowcy – przedstawiciela handlowego nie oznacza, że nie spełnia przesłanek do pobierania szczególnego rodzaju renty, jaką jest renta przyznawana w trybie w/w ustawy. Niezależnie od tego Sąd wskazał, że nie można uznać, aby

ubezpieczony dokonał przekwalifikowania się. Ubezpieczony nie wykonuje pracy kierowcy zawodowego. Korzystając z posiadanych uprawnień do prowadzenia samochodu osobowego (które to uprawnienia są powszechnie posiadane) jeździ po sklepach i zbiera zamówienia na artykuły zakładów mięsnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477.14§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Wymienione orzeczenie zostało zaskarżone w całości apelacją organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S..

Apelacja zarzuca:

- naruszenie prawa procesowego art. 223§ 1 k.p.c. poprzez przekroczenie wyrażonej w tym przepisie zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny dowodów w sposób nieszczechstronny, a w szczególności opinii biegłych sądowych co doprowadziło do błędnego wniosku odnośnie istnienia u ubezpieczonego częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie pełnienia służby wojskowej bez związku ze służbą wojskową i wydania orzeczenia w sprawie niedostatecznie wyjaśnionej;

- naruszenie art. 12 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) poprzez błędną wykładnię tego przepisu.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego orzeczenia, nie zachodzi więc potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Nie jest trafny postawiony w apelacji zarzut dotyczący naruszenia przepisów postępowania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC. Ustaleń o dalszej niezdolności do pracy wnioskodawcy Sąd dokonał na podstawie opinii biegłych, którzy w sposób stanowczy i pewny wypowiedzieli się co do wszystkich aspektów dotyczących jego stanu zdrowia i ograniczeń do wykonywania pracy, uzasadniając należycie swoje stanowisko. Wnioski biegłych są logiczne i przekonywujące, a Sąd wnikliwie przeanalizował opinię i wypowiedział się co do jej wartości dowodowej.

W toku procesu rentowy nie przedstawił zarzutów merytorycznych do opinii, zmierzających do zakwestionowania jej wartości, wnosił jedynie o uznanie zastrzeżeń zgłaszanych przez przewodniczącego komisji lekarskiej polemizującego z oceną biegłych.

Opinia biegłego podlega swobodnej ocenie dowodów, a przy jej ocenie Sąd zobligowany jest stosować kryteria szczególne, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego w niej stanowiska. Ocena wartości opinii biegłych dokonana przez Sąd Okręgowy w świetle argumentacji zawartej w uzasadnieniu nie budzi wątpliwości.

Przypomnieć należy w tym miejscu, że ubezpieczony ma wykształcenie zawodowe – ślusarz. Od 29 października 1991 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. W trakcie pełnienia służby wojskowej w 1991 roku stał się częściowo niezdolny do służby wojskowej w związku z przewlekłym spastycznym nieżytem oskrzeli. Powyższe schorzenie, tj. nawracający spastyczny nieżyt oskrzeli z miernym upośledzeniem wentylacji płuc, którego zaostrzenie wystąpiło w trakcie odbywania służby wojskowej, był podstawą zaliczenia ubezpieczonego do trzeciej grupy inwalidów

powstałej w czasie pełnienia służby wojskowej i ustalenia prawa ubezpieczonego do renty inwalidzkiej wojskowej trzeciej grupy poczynając od 1 grudnia 1991 r. Prawo do renty inwalidzkiej wojskowej, a następnie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej bez związku z tą służbą było przedłużane na dalsze okresy, aż do 31 października 2013r.

Nie wynika z jakichkolwiek ustaleń poprawa stanu zdrowia wnioskodawcy.

W ocenie biegłego pulmonologa opartej m.in. o wyniki badań spirometrycznych schorzenie, na które cierpi ubezpieczony przybiera zaawansowaną postać i wykazuje cechy progresji. W tych okolicznościach ubezpieczony nie jest w stanie wykonywać pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, tj. pracy ślusarza z uwagi na występowanie przy tego rodzaju pracy narażenia na czynniki alergogenne.

Zarzuty apelacji koncentrujące się na wykonywanej przez ubezpieczonego pracy zarobkowej pozostają bez wpływu na treść rozstrzygnięcia. Organ rentowy zakwestionował ustalenia biegłych wskazując m.in., że ubezpieczony od szeregu lat pracuje jako kierowca i jest dopuszczany do pracy na tym stanowisku. Z ustaleń Sądu wynika, że od wielu lat ubezpieczony rzeczywiście pracuje jako kierowca – przedstawiciel handlowy. Jak prawidłowo zaznaczył Sąd I instancji, renta przyznawana na podstawie ustawy z 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych jest rentą z tytułu niezdolności do pracy powstałej - w przypadku inwalidy wojskowego – w czasie odbywania służby wojskowej, a zatem uzasadnione jest odnoszenie utraty zdolności do wykonywania pracy do kwalifikacji posiadanych przez osobę ubiegającą się o taką rentę właśnie w chwili odbywania służby wojskowej. Ubezpieczony odbywając zasadniczą służbę wojskową posiadał wyuczony zawód ślusarza. Na skutek zaostrzenia choroby pulmonologicznej w trakcie tej służby utracił możliwość wykonywania tej pracy i stan taki trwa do chwili obecnej. Okoliczność, że w trakcie pobierania renty ubezpieczony podjął pracę kierowcy – przedstawiciela handlowego nie oznacza, że nie spełnia przesłanek do pobierania renty przyznawanej w trybie w/w ustawy. Nie można uznać, aby ubezpieczony dokonał przekwalifikowania się. Ubezpieczony nie wykonuje pracy kierowcy zawodowego. Korzystając z posiadanych uprawnień do prowadzenia samochodu osobowego (które to uprawnienia są powszechnie posiadane) jeździ po sklepach i zbiera zamówienia na artykuły zakładów mięsnych. Stwierdzić więc należy, że przy ocenie zdolności do pracy, w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych należało mieć na względzie przede wszystkim rzeczywiste kwalifikacje ubezpieczonego, a te sprowadzały się do wykonywania pracy ślusarza. Nie ulega wątpliwości, że takiej pracy ubezpieczony wykonywać nie może.

Prawidłowo ustalił zatem Sąd I instancji poziom kwalifikacji wnioskodawcy i w ślad za opinią biegłych wykazał, że charakter schorzeń występujących u wnioskodawczynie powoduje u niego częściową niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

W tym stanie rzeczy, wbrew stanowisku apelującego, Sąd Okręgowy nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego – art. 12 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r. poz. 1140 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł, jak w sentencji.